

Dossier

Departament de Comunicació
i Xarxes Socials
comunicacion@ivam.es

Patrocina

PROGRAMACIÓ IVAM TEMPORADA 2018

Femme dans la nuit, 1970. Joan Miró.

L'IVAM inaugurarà en 2018 un total de 11 exposicions entre les quals cap destacar la que es dedicarà a un pintor espanyol tan rellevant i mundialment reconegut com Joan Miró, així com l'aposta decidida per fer visible el treball de dones artistes o les qüestions de gènere. De fet, el pròxim any quasi la meitat de les mostres estan dedicades a dones o són projectes realitzats per elles.

Les exposicions s'emmarquen dins de les principals línies temàtiques en les quals treballa el museu en els últims anys: aquelles que tenen vinculació amb el mediterrani, les que mostren la riquesa de la Col·lecció del museu, les que es realitzen específicament per al museu dins del projecte "IVAM produeix" o aquelles que pretenen difondre l'obra de dones artistes o les qüestions de gènere.

Una temporada més, cada exposició es presentarà acompanyada d'una conversa en la qual participaran les persones que s'ocupen del seu comissariat si escau els o les artistes, i comptaran amb una visita guiada a la mostra, en general en l'endemà a la seua obertura.

Exposicions 2018

Mediterrani:
Miró. Ordre i desordre. Galeria 1
15 de febrer

Habitar el Mediterrani. Galeria 1.
Novembre

Col·lecció:
Cas d'estudi. Rodchenko. Galeria 3
22 de març

Ignacio Pinazo. Sala Pinazo
17 de maig

Representació de la dona en la col·lecció de l'IVAM. Galeria 3

El IVAM inaugurarà en 2018 un total de 11 exposiciones entre las que cabe destacar la que se dedicará a un pintor español tan relevante y mundialmente reconocido como Joan Miró, así como la apuesta decidida por hacer visible el trabajo de mujeres artistas o las cuestiones de género. De hecho, el próximo año casi la mitad de las muestras están dedicadas a mujeres o son proyectos realizados por ellas.

Las exposiciones se enmarcan dentro de las principales líneas temáticas en las que viene trabajando el museo en los últimos años: aquellas que tienen vinculación con el mediterráneo, las que muestran la riqueza de la Colección del museo, las que se realizan específicamente para el museo dentro del proyecto "IVAM produce" o aquellas que pretenden difundir la obra de mujeres artistas o las cuestiones de género.

Una temporada más, cada exposición se presentará acompañada de una conversación en la que participarán las personas que se ocupan de su comisariado y/o en su caso los o las artistas, y contarán con una visita guiada a la muestra, por lo general en el día siguiente a su apertura.

Exposiciones 2018

Mediterráneo:
Miró. Orden y desorden. Galería 1
15 de febrero

Habitar el Mediterráneo. Galería 1
Noviembre

Colección:
Caso de estudio. Rodchenko. Galería 3
22 de marzo

Ignacio Pinazo. Sala Pinazo
17 de mayo

Representación de la mujer en la colección del IVAM. Galería 3
Septiembre

Aidez l'Espagne, 1919. Joan Miró. IVAM

IVAM produeix. Galeria 6

Federico Guzmán

1 de febrer

Patricia Gómez i Mª Jesús González

Juny

Anna Malagrida

Octubre

Dones i gènere

Dones i avantguarda en València 1930-1980. Galeria 7

26 d'abril

Annette Messager. Galeria 1

juliol

Sudqueer. Galeria 7

Setembre

Miró. Ordre i desordre.

Comissariat: Joan M. Minguet.

Galeria 1

L'exposició dedicada a Joan Miró que l'IVAM prepara per a febrer serà la més gran que s'ha fet mai a València sobre un dels màxims representants de la pintura espanyola del segle XX, i la primera que li dedica el museu valencià. La mostra titulada *Miró. Ordre i desordre* tindrà així mateix la particularitat d'aportar una visió diferent de la qual ja es coneix de l'obra de Miró a través de pintures,

IVAM produce. Galeria 6

Federico Guzmán

1 de febrero

Patricia Gómez y Mª Jesús González

Junio

Anna Malagrida

Octubre

Mujeres y género

Mujeres y vanguardia en Valencia 1930-1980. Galeria 7

26 de abril

Annette Messager. Galeria 1

julio

Sudqueer. Galeria 7

Septiembre

Miró. Orden y desorden.

Comisariado: Joan M. Minguet.

Galería 1

La exposició dedicada a Joan Miró que el IVAM prepara para febrero será la más grande que se ha hecho nunca en Valencia sobre uno de los máximos representantes de la pintura española del siglo XX, y la primera que le dedica el museo valenciano. La muestra titulada *Miró. Orden y desorden* tendrá asimismo la particularidad de aportar una visión diferente de la que ya se conoce de la

Aviat l'Instant, 1919. Joan Miró. IVAM

escultures, dibuixos, ceràmiques, cartells o producció vinculada amb les arts escèniques.

L'Institut Valencià d'Art Modern exhibirà més d'un centenar d'obres procedents d'una quinzena de museus i institucions nacionals i internacionals, com el Museu Reina Sofia, el Museu Thyssen Bormemisza o la Fundació Juan March de Madrid, el MACBA, La Fundació Joan Miró o la Fundació La Caixa de Barcelona, el museu Es Baluard i la Fundació Pilar i Joan Miró de Palma, o el Museu Boijmans Van Beuningen de Rotterdam.

Per al seu comissariat s'ha seleccionat a un dels majors experts en l'obra de Miró, el doctor en Història de l'Art i professor de la Universitat Autònoma de Barcelona Joan Maria Minguet Batllori. L'exposició *Miró. Ordre i desordre* acostarà al públic la lectura més contemporània de l'artista, un Miró menys conegut que impacta per la seua modernitat, pel seu desig de trencar amb els motlles preconcebuts de l'art. Miró parteix d'un ordre, la seua particular ordre de signes, l'alfabet que va ser construït i reconstruït al llarg de la seua trajectòria, i al mateix temps aqueix ordre s'altera amb una experimentació proverbial, amb trencaments formals, amb experimentacions conceptuals. L'artista va plantejar en la seua obra un diàleg incessant amb artistes del seu temps com Jackson Pollock o Lucio Fontana, un diàleg que es projecta fins als nostres dies.

Habitar el Mediterrani.
Comissariat: Pedro Azara
Galeria 1

Aquesta mostra tracta de donar una visió sobre les formes de vida en l'àmbit cultural i geogràfic mediterrani, en concret centra la seua atenció en els grans assentaments humans: les ciutats o les xarxes de ciutats.

obra de Miró a través de pinturas, esculturas, dibujos, cerámicas, carteles o producción vinculada con las artes escénicas.

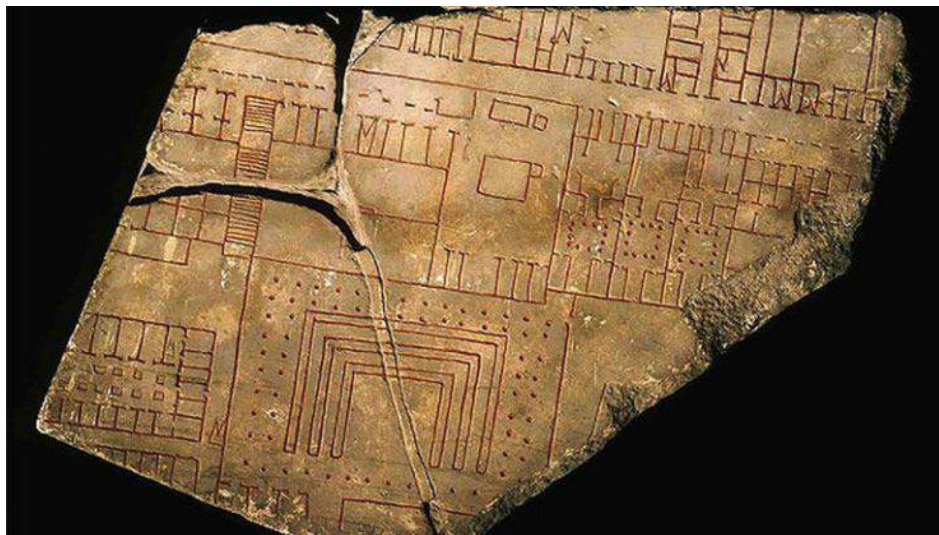
El Institut Valencià d'Art Modern exhibirà més de un centenar de obras procedentes de una quincena de museos e instituciones nacionales e internacionales, como el Museo Reina Sofia, el Museo Thyssen Bormemisza o la Fundación Juan March de Madrid, el MACBA, La Fundació Joan Miró o la Fundació La Caixa de Barcelona, el museo Es Baluard y la Fundació Pilar i Joan Miró de Palma, o el Museo Boijmans Van Beuningen de Róterdam.

Para su comisariado se ha seleccionado a uno de los mayores expertos en la obra de Miró, el doctor en Historia del Arte y profesor de la Universitat Autònoma de Barcelona Joan Maria Minguet Batllori. La exposició *Miró. Orden y desorden* acercará al público la lectura más contemporánea del artista, un Miró menos conocido que impacta por su modernidad, por su deseo de romper con los moldes preconcebidos del arte. Miró parte de un orden, su particular orden de signos, el alfabeto que fue construyendo y reconstruyendo a lo largo de su trayectoria, y al mismo tiempo ese orden se altera con una experimentación proverbial, con roturas formales, con experimentaciones conceptuales. Miró planteó en su obra un diálogo incesante con artistas de su tiempo como Jackson Pollock o Lucio Fontana, un diálogo que se proyecta hasta nuestros días.

Habitar el Mediterráneo.
Comisariado: Pedro Azara
Galería 1

Esta muestra trata de dar una visión sobre las formas de vida en el ámbito cultural y geográfico mediterráneo, en concreto centra su atención en los grandes asentamientos humanos: las ciudades o las redes de ciudades.

Un primer apartado destaca algunas formas arquitectónicas y urbanísticas

Fragments de m rmarol de planta de la Forma Urbis Romae. Museos Capitolinos. Anticuario Comunal, Roma

Un primer apartat destaca algunes formes arquitectòniques i urbanístiques característiques en les ciutats o pobles mediterranis, tant en els seus espais públics com a privats. Mentre que un segon gran apartat està dedicat als ciutadans i les maneres de viure que la ciutat acull i determina. Les ciutats com a llocs d'acolliment, però també espais en els quals algunes persones viuen tancades en l'àmbit domèstic o estan lluny del contacte i de l'intercanvi públic.

Per a la l'exposició s'ha realitzat una selecció d'obres que van des de peces arqueològiques fins a obres d'artistes contemporanis de diferents països del nostre entorn o fascinats per aquesta àrea geogràfica que representen de molt diferents maneres una visió complexa de les maneres de vida del Mediterrani. Artistes com ara Ellsworth Kelly, Marwan Rechmaoui, Hrair

característiques en las ciudades o pueblos mediterráneos, tanto en sus espacios públicos como privados. Mientras que un segundo gran apartado está dedicado a los ciudadanos y los modos de vida que la ciudad acoge y determina. Las ciudades como lugares de acogida, pero también espacios en los que algunas personas viven encerradas en el ámbito doméstico o están lejos del contacto y del intercambio público.

Para la muestra se ha realizado una selección de obras que van desde piezas arqueológicas hasta obras de artistas contemporáneos de diferentes países de nuestro entorno o fascinados por esta área geográfica que representan de muy diferentes maneras una visión compleja de los modos de vida del Mediterráneo. Artistas como Ellsworth Kelly, Marwan Rechmaoui, Hrair Sarkissian, Sergi Aguilar, Stéphane Couturier, José Manuel Ballester, Randa Shaath, Anne-Marie

PROGRAMACIÓN IVAM
TEMPORADA 2018

The Landscape Legacy, 2012. Anila Rubiku

Cartell per a xumets fabricats per Rezinotrest.
Reproducció de ca 1980. Rodchenko i Mayakovsky

Sarkissian, Sergi Aguilar, Stéphane Couturier, José Manuel Ballester, Randa Shaath, Anne-Marie Filaire, Anila Rubiku o Kader Attia.

Rodchenko **Comissariat: Ramón Escrivà.** **Galeria 3**

Dins de les mostres que cerquen aprofundir en el treball d'artistes presents en la col·lecció, es presenta un cas d'estudi centrat en l'obra del polifacètic artista rus Alexander Rodchenko (Sant Petersburg, 1891- Moscou, 1956). L'exposició analitza les seues aportacions al disseny gràfic, tant polític com a comercial, la nova tipografia, i la seua experimentació amb la fotografia durant el període soviètic.

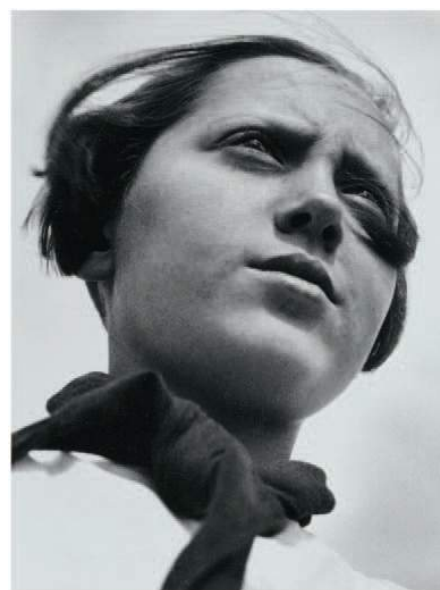
Exemple d'açò són els cartells de la sèrie denominada Història del Partit Comunista o el Cartell per a xumets fabricats per Rezinotrest, dissenyat juntament amb Mayakovsky. O les fotografies amb les quals tractava d'adoctrinar sobre les propostes de canvi social impulsades pel règim soviètic, com a Jove Pionera o Pioner tocant la trompeta.

Per a aquest cas d'estudi l'IVAM, a més

Filaire, Anila Rubiku o Kader Attia.

Rodchenko. Comisariado: **J. Ramón Escrivà. Galería 3**

Dentro de las muestras que buscan profundizar en el trabajo de artistas presentes en la colección, se presenta un caso de estudio centrado en la obra del polifacético artista ruso Alexander Rodchenko (San Petersburgo, 1891- Moscú, 1956). La exposición analiza sus aportaciones al diseño gráfico, tanto político como comercial, la nueva

Joven pionera, 1930. Alexander Rodchenko

tipografía, y su experimentación con la fotografía durante el período soviético.

Ejemplo de ello son los carteles de la serie denominada Historia del Partido Comunista o el Cartel para chupetes fabricados por Rezinotrest, diseñado junto a Mayakovsky. O las fotografías con las que trataba de adoctrinar sobre las propuestas de cambio social impulsadas por el régimen soviético, como Joven Pionera o Pionero tocando la trompeta.

Para este caso de estudio el IVAM, además de los diferentes fondos de la colección: carteles, fotomontajes, fotografías o publicaciones, contará con la colaboración del Archivo Lafuente de Santander, actualmente bajo la tutela del Museo Nacional de Arte Reina Sofía.

Barco de vapor, s.f. Ignacio Pinazo. IVAM

dels diferents fons de la col·lecció: cartells, fotomuntages, fotografies o publicacions, comptarà amb la col·laboració de l'Arxiu Lafuente de Santander, actualment sota la tutela del Museu Nacional d'Art Reina Sofia

Ignacio Pinazo i la València del canvi de segle.
Comissariat: Josep Salvador.
Sala Pinazo

L'obra d'Ignacio Pinazo va obrir un espai nou per al tractament del naturalisme, la llum i la recerca

Ignacio Pinazo y la Valencia del cambio de siglo. Comisariado:
Josep Salvador. Sala Pinazo

La obra de Ignacio Pinazo abrió un espacio nuevo para el tratamiento del naturalismo, la luz y la investigación pictórica. Con sus toques y pinceladas ágiles que transmitían una realidad en movimiento, definió un estilo personal caracterizado por las formas libres y la defensa de la autonomía del arte que reivindica la experiencia y la interpretación a partir de su aspecto inacabado.

Paisaje urbano, s.f. Ignacio Pinazo. IVAM

pictòrica. Amb els seus tocs i pinzellades àgils que transmetien una realitat en moviment, va definir un estil personal caracteritzat per les formes lliures i la defensa de l'autonomia de l'art que reivindica l'experiència i la

En esta nueva presentación de los fondos que posee el IVAM se enfatizará este cambio de sensibilidad que vivió la ciudad de València en el cambio de siglo, abierta a las nuevas ideas y descubrimientos y que culminó en la

interpretació a partir del seu aspecte inacabat.

En aquesta nova presentació dels fons que posseeix l'IVAM s'emfatitzarà aquest canvi de sensibilitat que va viure la ciutat de València en el canvi de segle, oberta a les noves idees i descobriments i que va culminar en la gesta col·lectiva de l'Exposició

gesta col·lectiva de la Exposición Regional de 1909.

Representación de la mujer en la colección del IVAM
Comisariado: Mª Jesús Folch.
Galería 3

Se trata de una muestra que pretende ayudar a comprender de qué manera la

David Seymour (Chim) Bernhard Berenson, Roma, Itàlia, 1955

Regional de 1909.

Representació de la dona en la col·lecció de l'IVAM
Comissariat: Mª Jesús Folch.
Galeria 3

Es tracta d'una mostra que pretén ajudar a comprendre de quina manera la dona ha passat de ser objecte a subjecte de representació al llarg de la història de la fotografia. La primera part d'aquesta exposició està dedicada a analitzar com la dona ha sigut esculpida pels relats que ens han arribat a través de la fotografia documental i de caràcter antropològic. Alguns exemples d'açò els podem trobar en l'obra de fotògrafs com John Vachon, Ralph Estainer o George Zimbel, o d'altra banda Tina Modotti, Anton Bruehl, Sébastien Girard o Marc Riboud.

La mostra es deté en com els moviments d'avantguarda de les primeres dècades del segle XX utilitzen

mujer ha pasado de ser objeto a sujeto de representación a lo largo de la historia de la fotografía. La primera parte de esta exposición está dedicada a analizar cómo la mujer ha sido esculpida por los relatos que nos han llegado a través de la fotografía documental y de carácter antropológico. Algunos ejemplos de ello los podemos encontrar

Distorsión n°41, 1933. André Kertész

el cos femení com a objecte d'experimentació en el qual deixar les petjades de les seues idees i pensaments. És el cas de la fotografia surrealista d'artistes com Man Ray, Raoul Ubac, Georges Hugnet, André Kertész o Claude Cahun. Però també mostra com en la dècada de 1970, amb la irrupció dels moviments feministes, artistes com Cindy Sherman aprofundeixen en la idea de l'estereotip femení i el rol social de la dona.

Federico Guzmán. A la vora del món. Galeria 6

Aquest projecte específic per a l'IVAM es basa en un treball de camp realitzat per l'artista a la Comunitat Valenciana durant la primavera de 2017. Guzmán ha dut a terme una recerca en les

Logos (esbós), 2017. Federico Guzmán

biblioteques de l'IVAM, els museus d'Etnografia i Etnologia i el jardí Botànic. Ha mantingut entrevistes amb artistes, ecologistes, antropòlegs i professors d'arts de la Universitat Politècnica de València, per a recaptar informació sobre ecosofia (hipòtesi gaia de la biòloga evolucionista Lynn Margulis), arqueologia (art rupestre i art ibèric) i la recerca del filòsof Peter Kingsley del poema sobre la naturalesa de Parmènides d'Elea.

Federico Guzmán (Sevilla, 1964). Artista, activista i investigador en actiu des de mitjan dècada dels anys vuitanta, sempre ha concebut la pràctica artística com un compromís amb el seu entorn.

Las raíces de la vida, 2012. Federico Guzmán

en la obra de fotògrafs com John Vachon, Ralph Esteiner o George Zimbel, o por otro lado Tina Modotti, Anton Bruehl, Sébastien Girard o Marc Riboud.

La muestra se detiene en cómo los movimientos de vanguardia de las primeras décadas del siglo XX utilizan el cuerpo femenino como objeto de experimentación en el que dejar las huellas de sus ideas y pensamientos. Es el caso de la fotografía surrealista de artistas como Man Ray, Raoul Ubac, Georges Hugnet, André Kertész o Claude Cahun. Pero también muestra cómo en la década de 1970, con la irrupción de los movimientos feministas, artistas como Cindy Sherman profundizan en la idea del estereotipo femenino y el rol social de la mujer.

Federico Guzmán. Al borde del mundo. Galería 6

Este proyecto específico para el IVAM se basa en un trabajo de campo realizado por el artista en la Comunitat Valenciana durante la primavera de 2017. Guzmán ha llevado a cabo una investigación en las bibliotecas del IVAM, los museos de Etnografía y Etnología y el jardín Botánico. Ha mantenido entrevistas con artistas, ecologistas, antropólogos y profesores de artes de la Universitat

Les seues estades a Nova York i Bogotà a la fi dels noranta li van portar a incidir en aquesta idea, prenent especial consciència de l'art com a eina per a canviar la societat, i a entendre la figura de l'artista i el seu treball com alguna cosa inextricable del context en el qual viu.

Patricia Gómez y Mª Jesús González. Galería 6

Les artistes Patricia Gómez (València, 1978) i Mª Jesús González (València, 1978) proposen per a la galeria 6 de l'IVAM un projecte específic que reflecteix la línia conceptual i creativa de la seua pràctica artística, relacionant-la amb el context pròxim a l'IVAM. En concret, treballaran sobre la pròpia memòria del museu i les petjades que sobre aqueix espai ha deixat la seua història a partir d'un

Politécnica de València, para recabar información sobre ecosofía (hipótesis gaia de la bióloga evolucionista Lynn Margulis), arqueología (arte rupestre y arte ibérico) y la investigación del filósofo Peter Kingsley del poema sobre la naturaleza de Parménides de Elea.

Federico Guzmán (Sevilla, 1964). Artista, activista e investigador en activo desde mediados de la década de los años ochenta, siempre ha concebido la práctica artística como un compromiso con su entorno. Sus estancias en Nueva York y Bogotá a finales de los noventa le llevaron a incidir en esta idea, tomando especial conciencia del arte como herramienta para cambiar la sociedad, y a entender la figura del artista y su trabajo como algo inextricable del contexto en el que vive.

Patricia Gómez y Mª Jesús

*Intervenció en el CIE
El Matorral,
Fuerteventura. 2014
Patricia Gómez y
Mª Jesús González*

procés de recerca que remitent a les estratègies de l'arqueologia.

Ambdues artistes, treballen des de l'any 2002 desenvolupant una sèrie de projectes que tracten de rescatar la memòria de llocs immersos en processos de desaparició o abandó, l'estat del qual pot haver-se vist originat per diferents processos, des de l'existència de plans de remodelació urbanística fins als causats per l'inevitable pas del temps.

A través de la intervenció a l'interior

González. Galería 6

Las artistas Patricia Gómez (Valencia, 1978) y Mª Jesús González (Valencia, 1978) proponen para la galería 6 del IVAM un proyecto específico que refleja la línea conceptual y creativa de su práctica artística, relacionándola con el contexto próximo al IVAM. En concreto, trabajarán sobre la propia memoria del museo y las huellas que sobre ese espacio ha dejado su historia a partir de un proceso de investigación que remite a las estrategias de la arqueología.

Centro de retención de inmigrantes de Nouadhibou, Mauritania, 2015, Patricia Gómez y Mª Jesús González

d'edificis deshabitats duen a terme un treball d'exploració fotogràfica i estampació per arrencada de grans superfícies murals, amb l'objectiu d'extraure un registre material del seu estat, i generar, en últim terme, un arxiu físic i documental que permeta

Ambas artistas, trabajan desde el año 2002 desarrollando una serie de proyectos que tratan de rescatar la memoria de lugares inmersos en procesos de desaparición o abandono, el estado del cual puede haberse visto

*Untitled. Fachada IV, 2002
Anna Malagrida*

conservar les petjades i la memòria de llocs que van a deixar d'existir.

originado por diferentes procesos, desde la existencia de planes de remodelación urbanística hasta los causados por el inevitable paso del tiempo.

Anna Malagrida. Galeria 6

La proposta expositiva site specific d'Anna Malagrida (Barcelona, 1970) tindrà com a punt de partida la cremà de les Falles de València i el protagonisme poètic de les cendres, amb la finalitat d'oferir noves visions, representacions i narracions de la realitat valenciana en un moment tan culminant i simbòlic.

A través de la intervenció en el interior de edificis deshabitats llencen a cabo un treball d'exploració fotogràfica i estampació per arranque de grans superfícies murals, con el objetivo de extraer un registro material de su estado, y generar, en último término, un archivo físico y documental que permita conservar las huellas y la memoria de lugares que van a dejar de existir.

Anna Malagrida. Galería 6

Anna Malagrida (Barcelona, 1970) utilitza fonamentalment la fotografia i el vídeo per a explorar i recrear, a través d'una observació atenta, l'experiència quotidiana.

La propuesta expositiva site specific de Anna Malagrida (Barcelona, 1970) tendrá como punto de partida la cremà de las

El limpiador de cristales, 2010
Anna Malagrida

En el seu treball, Malagrida abandona la representació de la realitat i apel·la en canvi a la fantasia: convida a projectar-se sobre la superfície de les seues imatges i a generar continguts visuals propis dins i fora d'aquestes. En el seu treball la ciutat queda transformada en teatre, escenari idoni per a narrar la fràgil relació de l'ésser humà amb el seu entorn. Deixa espai perquè l'espectador reaccione i interactue amb les seues idees i interpretacions, mentre ella observa des de fora i ens condueix a l'interior d'aquests espais observats.

Les fotografies i vídeos d'Anna Malagrida són profundament contemporanis per no cenyir-se a llenguatges definits i, al seu torn, es mouen en una dicotomia poètica entre oposats: interiors i exteriors, fosc i ombra, representació i realitat, ocultament i transparència. Recursos amb els quals planteja les reflexions

Fallas de València y el protagonismo poético de las cenizas, con el fin de ofrecer nuevas visiones, representaciones y narraciones de la realidad valenciana en un momento tan culminante y simbólico. Anna Malagrida (Barcelona, 1970) utiliza fundamentalmente la fotografía y el vídeo para explorar y recrear, a través de una observación atenta, la experiencia cotidiana.

En su trabajo, Malagrida abandona la representación de la realidad y apela en cambio a la fantasía: invita a proyectarse sobre la superficie de sus imágenes y a generar contenidos visuales propios dentro y fuera de éstas. En su trabajo la ciudad queda transformada en teatro, escenario idóneo para narrar la frágil relación del ser humano con su entorno. Deja espacio para que el espectador reaccione e interactúe con sus ideas e interpretaciones, mientras ella observa desde fuera y nos conduce al interior de

Fotomontaje. Años 50.
Amparo Segarra

sobre els límits del visible, la parcialitat de la nostra percepció del real i la relació entre la fotografia i el món actual. Les seues fotografies són obres literàries. Narren històries, reciten poemes i dialoguen amb el públic.

Dones i avantguarda en València. 1930-1980.
**Comissariat: Isabel Tejada/
Mª Jesús Folch. Galeria 7**

Aquesta mostra reunirà la producció de les primeres artistes valencianes que es van professionalitzar des de final de la dècada dels anys vint fins als anys vuitanta del segle XX. En la nombrosa literatura crítica que pot trobar-se sobre l'art generat a la Comunitat Valenciana des de finals dels anys 30 fins a la Transició espanyola en la segona meitat dels

La mujer, 1971. Isabel Oliver

anys setanta, les artistes apareixen com a molt citades, però quasi mai són estudiades: solen estar encriptades després d'un reguitzell de noms masculins que es tanca amb un "etc." el que dificulta en gran manera la recerca.

L'exposició es fixa en artistes la formació de les quals i inici professional va tenir lloc en els anys vint, com són els casos de Manuela Ballester i Elisa Piqueras, que com

estos espais observados.

Las fotografías y vídeos de Anna Malagrida son profundamente contemporáneos por no ceñirse a lenguajes definidos y, a su vez, se mueven en una dicotomía poética entre opuestos: interiores y exteriores, oscuridad y sombra, representación y realidad, ocultamiento y transparencia. Recursos con los que plantea las reflexiones sobre los límites de lo visible, la parcialidad de nuestra percepción de lo real y la relación entre la fotografía y el mundo actual. Sus fotografías son obras literarias. Narran historias, recitan poemas y dialogan con el público.

Mujeres y vanguardia en Valencia. 1930-1980.
**Comisariado: Isabel Tejada/
Mª Jesús Folch.
Galería 7**

Esta muestra reunirá la producción de las primeras artistas valencianas que se profesionalizaron desde final de la década de los años veinte hasta los años ochenta del siglo XX. En la numerosa literatura crítica que puede encontrarse sobre el arte generado en la Comunidad Valenciana desde finales de los años 30 hasta la Transición española en la

segunda mitad de los años setenta, las artistas aparecen como mucho citadas, pero casi nunca son estudiadas: suelen estar encriptadas después de una retahíla de nombres masculinos que se cierra con un "etc." lo que dificulta en gran medida la investigación.

La exposición se fija en artistas cuya formación e inicio profesional tuvo lugar en los años veinte, como son los casos de Manuela Ballester y Elisa Piqueras, que como participantes en la defensa de la II República, hicieron gran parte de

participants en la defensa de la II República, van fer gran part de la seua obra durant la guerra i en l'exili. Però també d'artistes que van viure els canvis socials de finals dels cinquanta, com a Juana Francés o Jacinta Gil.

Formen part de la mostra altres artistes de la Comunitat Valenciana com Elena Cortesina, Elena Sorolla, Ángeles i Rosa Ballester, Amparo Segarra, Begoña Villate, Ana Peters, Lola Bosshard, Pola Lledó, Monika Buch, Aurora Valero, Isabel Oliver, Ángela García Codoñer, Eva Mus, Cristina Grau, María Chana, Victoria Civera, Soledad Sevilla, María Montes i Cecilia Bartolomé. D'unes altres, com Luisa Botet, María Luisa Palop, Adela Ramos Chápuli, Amparo Escrivà, Milagros Lambert, Teresa Marco, Julia Mir, María Dolores Casanova, Angelina Alós o Carmen Rui.

Hommage aux couturières, 2015
Annette Messenger

Annette Messenger.
Comissariat: José Miguel Cortés. Galeria 1

Amb motiu del premi Julio González, que Annette Messenger rebrà en 2018, l'IVAM ha programat una exposició antològica pensada per l'artista específicament per a l'IVAM. Coneguda principalment per les seues instal·lacions, en les quals inclou sovint fotografies, gravats, dibuixos i materials diversos, pertany a una generació de dones que en els setanta van reivindicar la igualtat i tenir un espai en l'esfera pública.

A la fi dels 60, Messenger comença a crear col·leccions d'objectes: ninots

su obra durante la guerra y en el exilio. Pero también de artistas que vivieron los cambios sociales de finales de los cincuenta, como Juana Francés o Jacinta Gil.

Forman parte de la muestra otras artistas de la Comunitat Valenciana como Elena Cortesina, Elena Sorolla, Ángeles y Rosa Ballester, Amparo Segarra, Begoña Villate, Ana Peters, Lola Bosshard, Pola Lledó, Monika Buch, Aurora Valero, Isabel Oliver, Ángela García Codoñer, Eva Mus, Cristina Grau, María Chana, Victoria Civera, Soledad Sevilla, María Montes y Cecilia Bartolomé. Otras como Luisa Botet, María Luisa Palop, Adela Ramos Chápuli, Amparo Escrivà, Milagros Lambert, Teresa Marco, Julia Mir, María Dolores Casanova, Angelina Alós o Carmen Rui.

Annette Messenger.
Comisariado: José Miguel Cortés. Galeria 1

Con motivo del premio Julio González, que Annette Messenger recibirá en 2018, el IVAM ha programado una exposición antològica pensada específicament per a l'IVAM. Conocida principalment per sus instalaciones, en las que incluye a menudo fotografías,

Tutu échevelé, 2012_Annette Messenger

de peluix, fragments de teles, xarxes, ocells dissecats, retallades de premsa, fotos, textos i frases que reordena i classifica, i amb els quals construeix un llenguatge molt personal en el qual dialoguen fantasia i realitat. L'ús d'aqueixos objectes quotidians en les seues obres li permet trastocar els usos i sentiments associats a ells, creant instal·lacions o fotografies en les quals aqueixos elements tradicionalment vinculats al femení es combinen amb uns altres molt dispars.

L'artista francesa reivindica el treball artesanal, la manualitat, aquell territori històricament associat al món femení, per a donar-li la volta i desplaçar-ho a un territori de significat i eloqüència. .

Annette Messenger (Berck-sud-Mer, França, 1943) ha desenvolupat una dilatada carrera i la seua obra s'ha exposat en alguns dels museus més importants del món, com el Centre Pompidou de París, el Museu d'Art Modern de Sant Francisco, el Museu Reina Sofia de Madrid, el Museu d'Art Modern de Nova York, i ha rebut distincions com el Lleó d'Or de la Biennial de Venècia de 2005, per la

grabados, dibujos y materiales diversos, pertenece a una generación de mujeres que en los setenta reivindicaron la igualdad y tener un espacio en la esfera pública. A finales de los 60, Messenger empieza a crear colecciones de objetos: muñecos de peluche, fragmentos de telas, redes, pájaros disecados, recortes de prensa, fotos, textos y frases que reordena y clasifica, y con los que construye un lenguaje muy personal en el que dialogan fantasía y realidad. El uso

de esos objetos cotidianos en sus obras le permite trastocar los usos y sentimientos asociados a ellos, creando instalaciones o fotografías en las cuales esos elementos tradicionalmente vinculados a lo femenino se combinan con otros muy dispares.

La artista francesa reivindica el trabajo artesanal, la manualidad, aquel territorio históricamente asociado al mundo femenino, para darle la vuelta y desplazarlo a un territorio de significado y elocuencia.

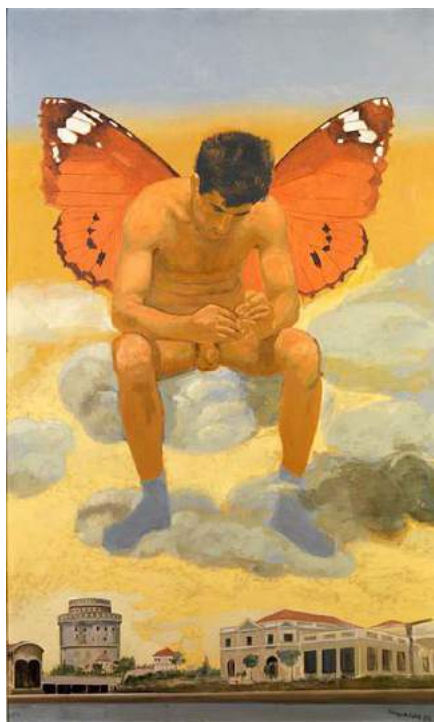
Annette Messenger (Berck-sur-Mer, França, 1943) ha desenvolupat una dilatada carrera y su obra se ha expuesto en algunos de los museos más importantes del mundo, como el Centro Pompidou de París, el Museo de Arte Moderno de San Francisco, el Museo Reina Sofia de Madrid, el Museo de Arte Moderno de Nueva York, y ha recibido distinciones como el León de Oro de la Bienal de Venecia de 2005, por su instalación inspirada en Pinocho que transformó el pabellón de Francia en un casino.

seua instal·lació inspirada en Pinotxo que va transformar el pavelló de França en un casino.

***Sudqueer.* Comissariat: Cabello/ Carceller. Galeria 7**

El projecte expositiu que plantegen Cabell/Carceller tracta de realitzar una revisió de les aportacions estètiques que s'han produït des dels pensaments *queer* per a tractar de donar una visió alternativa a la plantejada des del món anglosaxó. No centrar-se únicament en l'àmbit europeu, sinó tractar d'aportar una mirada més àmplia que incloga l'àrea mediterrània.

El terme *queer* va sorgir com un insult per a definir als homosexuals en països de parla anglesa, però des dels 80 i 90 és utilitzat com a terme aglutinant pels sectors més compromesos i bel·ligerants dels moviments per la diversitat sexual. En incloure tant a homes com a dones té difícil traducció en altres idiomes, per la qual cosa s'ha inclòs com a neologisme en diferents llengües. Es va identificar com *queer* un moviment que no cercava acceptació sinó que reclamava les llibertats individuals que les democràcies prometien sobre el paper.

First Idea For The Spirit Of Boredom Above Piraeus, 1968
Yannis Tsarouchis

Autoportrait, 1929. Claude Cahun

***Sudqueer.* Comisariado: Cabello/ Carceller. Galería 7**

El proyecto expositivo que plantean las artistas Cabello/Carceller trata de realizar una revisión de las aportaciones estéticas que se han producido desde los pensamientos *queer* para tratar de dar una visión alternativa a la planteada desde el mundo anglosajón. No centrarse únicamente en el ámbito europeo, sino tratar de aportar una mirada más amplia que incluya el área mediterránea.

El término *queer* surgió como un insulto para definir a los homosexuales en países de habla inglesa, pero desde los 80 y 90 es utilizado como término aglutinante por los sectores más comprometidos y beligerantes de los movimientos por la diversidad sexual. Al incluir tanto a hombres como a mujeres tiene difícil traducción en otros idiomas, por lo que se ha incluido como neologismo en diferentes lenguas. Se identificó como *queer* un movimiento que no buscaba aceptación sino que reclamaba las libertades individuales que las democracias prometían sobre el papel.